

## Zaproszenie na konferencję

### „Filozofować po polsku. Źródłowość języka – uniwersalizm zagadnień”

8.V.2018 r. – wtorek, Akademia im. Jana Długosza, Częstochowa

Zapowiadana konferencja jest drugim spotkaniem, którego temat wyznacza szerokie ramy projektu naukowego, proponowanego przez pracowników Instytutu Filozofii w Akademii im. Jana Długosza. Podobnie jak przed rokiem, wysiłki uczestników mają dotyczyć wyrażania filozoficznych treści w języku polskim. Chodzi więc tutaj zarówno o twórczość oryginalną, jak i przekłady z innych języków, nowożytnych oraz klasycznych. Poziom czysto językowy stanowić będzie właściwe tło dla przedstawienia trudności, związanych z przekazywaniem istotnych treści filozoficznych w spotkaniu różnych kultur. Język – tak, jak w założeniach towarzyszących konferencji zeszłorocznej – zostanie tutaj potraktowany jako najdoskonalszy przejaw oraz wyróżnik polskiej kultury.

Współczesne złożone relacje międzykulturowe mają swój wyraz także w filozofii i jej języku. Mimo postępującej globalizacji procesów cywilizacyjnych i kultury, mających swoje odbicie w sferze komunikacji językowej, w tendencji do uniwersalizacji języka, wiele doświadczeń kulturowych osadzonych w lokalnym doświadczeniu może mieć znaczenie uniwersalne. Filozofia otwarta na wiedzę od wieków trendy uniwersalizacyjne może utracić zdolność do interpretacji tego, co istotne w narodowym horyzoncie kulturowego dziedzictwa i doświadczenia, jeżeli jej zainteresowania i język oderwą się od lokalnego podłoża kulturowego i języka. Jedną z funkcji filozofii jest służenie narodowej wspólnoty – zarówno przez zrozumiałe przyswajanie treści uniwersalnych, jak i wyrażanie w języku ojczystym tych treści, które z perspektywy partykularnego doświadczenia mogą zarazem wyrażać, opisywać, wyjaśniać i projektować naszą tożsamość pośród innych.

Maurycy Mochnacki (1803–1834) napisał: „Wiek nasz jest wiekiem największych teoretyków” (*O duchu i źródłach poezji w Polsce*, w: *Rozprawy literackie*, Zakład Narodowy im. Ossolińskich – Wydawnictwo, Wrocław 2004, s. 4), postulując oparcie rzetelnej krytyki literackiej na podstawach filozoficznych: „Gałąź nauk metafizycznych obejmująca teorię piękności, jej wzory i prawa, krytyka rozsądna, nie skrętnemu wytykaniu skaz w twórcach imaginacji i natchnień, lecz sprawiedliwemu wymiarowi ich wartości poświęcona, nie były dotąd znane w Polsce” (tamże, s. 5). Mochnacki, będąc wybitnym zwolennikiem nowych wówczas romantycznych prądów, zachęcał do nadania literaturze „cechy narodowej”, która miałaby wynikać „z charakteru, zwyczajów i podań ojczystych”, ponieważ: „Jej żywotne części złożone z tylu różnorodnych pierwiastków, ile się znajduje narodów, które przez naukowe, towarzyskie i polityczne powinowactwo swój wpływ pamiętnym na naszej ziemi uczyniły, stały się zbyt słabą rękojmnią jej trwałości i powodzenia na przyszłość” (tamże). Istotnym oparciem dla nowych prądów literackich miała się stać filozofia, a jako przykład oryginalnej myśli filozoficznej Mochnacki stawiał ówczesne Niemcy.

**Filozofia jest szczególnym oraz wyjątkowym przedmiotem, a raczej bezcennym depozytem, który bywa przekazywany, ale równocześnie przetwarzany i dostosowywany do potrzeb tych, na język których bywa przekładana. Rzetelny wysiłek związany z przekładami równocześnie rozwija i ubogaca język, rozwija kulturę. Wpływając na to, co partykularne, nigdy nie niszczy źródłowości języka – wręcz przeciwnie – zachowanie jej jest warunkiem koniecznym przyjęcia i zrozumienia tego, co ma wymiar i walor uniwersalny.**

Tegoroczna sesja ma dostarczyć analiz i refleksji dotyczących tego isticie dialektycznego napięcia pomiędzy partykularyzmem polskiej kultury i szczególnymi właściwościami polskiego języka, będącego jej wyrazem oraz tym, co z natury swojej, stanowiąc problem filozoficzny, ma wymiar uniwersalny. Jej wybrane referaty będą opublikowane w „Ruchu Filozoficznym”, w zeszycie poświęconym filozofii polskiej.

Uczestnicy konferencji nie ponoszą opłaty konferencyjnej (posiłki i noclegi we własnym zakresie). Zgłoszenia i abstrakty o objętości ok. 1/2 strony (najprościej mailowo, organizatorzy zastrzegają sobie prawo oceny i selekcji abstraktów) prosimy kierować do **8.04.2018 r.** na adres: [wsajdek@gmail.com](mailto:wsajdek@gmail.com)

Więcej informacji o instytucji: [www.ifsp.ajd.czest.pl](http://www.ifsp.ajd.czest.pl); strona środowiskowa: [www.filozofia.czest.pl](http://www.filozofia.czest.pl)

Komitet Organizacyjny:

dr hab. Wiesława Sajdek, prof. AJD

dr hab. Ryszard Wiśniewski, prof. AJD

dr hab. Maciej Woźniczka, prof. AJD